

наділений правом в окреслених межах розробляти навчальні програми і плани, читати лекції на теми, які, з його точки зору, є найважливішими;

- необхідною умовою для забезпечення академічної свободи є університетська автономія, тобто незалежність від політичної й економічної влади, навіть у тих випадках, коли фінансування здійснюється державою чи іншою суспільною або приватною організацією;

- академічна свобода завжди пов'язана з соціальною відповідальністю та підзвітністю. Світовий досвід переконує, що «університет повинен бути автономним, але в той же час він має приймати на себе велику моральну відповідальність і користуватись поняттям свободи в межах, установлених моральною відповідальністю». Підзвітність включає в себе оцінку, визначення ефективності, а також контроль над усіма функціями університету.

Підкреслимо, що академічні свободи й університетська автономія закріплюються в одних країнах законодавчими актами про вищу освіту, в інших – королівськими хартіями, постановами парламентів або урядів про створення ВНЗ, статутами університетів. Під час практичної реалізації концепцій академічної свободи й інституційної автономії вони спираються на ключові положення вищезазначених декларацій, а також керуються рекомендаціями міжнародних організацій та форумів.

Входження України в Європейський освітній та науковий простір вимагає здійснення модернізації освітньої ланки відповідно до керівного принципу діяльності вищої школи: автономії у поєднанні з відповідальністю. Як автономні і відповідальні юридичні, освітні та соціальні об'єкти, вітчизняні вищі навчальні заклади мають підтвердити свою відданість принципам Magna Charta Universitatum 1988р. і, зокрема, академічній свободі. За протилежних умов (безпосереднє регулювання, детальний адміністративний й фінансовий контроль) вищі навчальні заклади не матимуть можливості для співпраці та змагання в межах, визначених Булонською декларацією.

О.І. Василевська, викладач

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

ДУХОВНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Широка демократизація суспільних процесів докорінно змінила ціннісні критеріальні підходи до системи освіти. В умовах розбудови національної системи освіти особливого значення набуває проблема форму-

вання особистості та професіоналізму майбутнього педагога.

Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ століття) поставила перед вищими педагогічними закладами освіти нові вимоги щодо професійної підготовки сучасного вчителя. В контексті інтеграції Української держави в Європейський простір нова виховна система вищого навчального закладу повинна підготувати конкурентноздатного студента з урахуванням вимог сучасного ринку праці. Необхідно сформувати у майбутніх фахівців вміння планувати стратегію власного життя, орієнтуватися у системі найрізноманітніших суперечливих і неоднозначних цінностей, розвинути рефлексію як механізм постійних роздумів над своїми діями і вчинками, а це не можливо без формування духовності особистості.

Психологічні аспекти духовного розвитку особистості розглянуті в працях Д.І.Беха, М.Й.Боришевського, О.І.Зелінченка, О.В.Киричука, В.Франкла, Є.Шпрангера. Але проблема формування духовного потенціалу особистості досі залишається малодослідженою.

Духовні здібності науковці розглядають як якості, які характеризують функціональну індивідуальність людини. Виходячи з розуміння індивідуальності як єдності і взаємозв'язку якостей людини, особистості і суб'єкту діяльності, в структурі яких функціонують природні якості людини як індивіда (Б.Г.Анан'єв). Це єдність і взаємозв'язок природних здібностей індивіда, перетворених в ході діяльності і життєдіяльності, здібностей людини як суб'єкта діяльності і відношень, які діють разом з моральними якостями людини як особистості. Риси індивідуальності, які визначають специфіку поведінки в особистісному і професіональному плані. Духовність тісно пов'язана з емпатією, толерантністю, гуманізмом, комунікабельністю – якостями, які виступають основою ефективної педагогічної діяльності.

Дослідження, які проводились серед студентів Сумського державного педагогічного університету за допомогою методики М.Рокича свідчать, що у юнацтва переважає зосередженість на власному житті і власних проблемах, що зумовлює відповідну градацію ціннісних пріоритетів. Хоча результати методики „Самооцінки емпатичних здібностей” дозволяють зробити висновок про наявність у студентської молоді якостей, які можуть слугувати основою для розвитку духовності особистості.

Нестабільне, не прогнозоване сьогодення ускладнює процес самоактуалізації людини, блокуючи потенціал особистісного і професійного росту, створюючи перешкоди для формування духовних підвалин молодій людині. З огляду на ці складності важко перебільшити роль вищого навчального закладу. Але оволодіння знаннями ще не є вихованням духовності в людині. Духовними знання стають лише тоді, коли

вони набувають особистісний сенс, спрямований на соціальне оточення.

У зв'язку з цим змінюються, розширюються функції педагога-викладача. В основу інноваційних педагогічних технологій повинні бути покладені принципи мотивації самоактуалізації особистості, індивідуально-особистісний підхід, активізація зацікавленості студентів у самовдосконаленні.

В.Б.Курочкин, канд.техн.наук, доцент,
Сумський державний університет, г. Суми

ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА КУРСОВОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ ПРИВОДА ЛЕНТОЧНОГО КОНВЕЙЕРА

При расчете передач, узлов и элементов привода ленточного конвейера (ПЛК) необходимо выбирать значение параметров из заданного диапазона или по рекомендациям соответствующего ГОСТа. В большинстве случаев средние или ближние значения выбранных параметров не обеспечивают оптимальной конструкции редуктора, ременных и цепных передач, присоединительных муфт. Поэтому при разработке конструкции узлов и элементов ПЛК актуальной задачей является нахождение оптимальных значений параметров, обеспечивающих заданную конструкцию привода.

В докладе предлагается повысить качество курсового проектирования ПЛК путем введения обратных связей между сборочным чертежом и выполняемыми расчетами по наиболее значимым параметрам: передаточным числам механических передач, ширине зубчатых колес, и диаметру валов редуктора.

Исходные данные для проектирования:

$F_d = 1 \dots 20$ кН - сила, приложенная к барабану ленточного конвейера;

$V_d = 0,1 \dots 2,0$ м/с - скорость ленты;

$D_b = 0,1 \dots 0,5$ м - диаметр барабана;

Материал и термообработка шестерни (червяка) и колеса (зубчатого или червячного) редуктора - сталь (бронза); $L_n = 5 \dots 50$ тыс. час - срок службы редуктора.

1 Обратная связь по передаточным числам.

Увеличение частоты вращения электродвигателя приводит к увеличению общего и частных передаточных чисел и соответствующему уменьшению диаметров зубчатых колес, ведущих и ведомых шкивов, звездочек и валов редуктора. Диапазон изменения передаточных чисел определяется границами изменения рекомендуемых значений передаточных чисел механических передач.